

▶ 16 Noviembre, 2017

El debat de la política lingüística

Escola, llengua i professorat

La realitat demostra que acusar d'adoctrinament independentista els docents és un absurd

FRANCISCO Imbernón

Si analitzem els resultats de les proves de competència de sisè de primària en els últims anys, observem que el 37,2% dels alumnes de les escoles catalanes tenen un nivell mitjà-alt de català, i el 24,6%, alt; mentre que en castellà, el 38%, mitjà-alt, i el 25,5%, alt. I si preguntem al professorat ens diran en català i en castellà que es parla català i castellà entre alumnat i professorat i que hi ha una tendència a parlar el *castanyol* entre ells ja sigui al pati, jugant o al carrer, o bé a les reunions de claustre del centre escolar. Però tot això, en realitat, significa que s'acaben dominant les dues llengües (o més, que seria l'ideal). I, venint d'on venim, hem avançat molt en la recuperació d'un patrimoni tan important com la llengua i n'hauríem d'estar tots orgullosos.

¿I la vida social? Els que culpabilitzen el professorat no són conscients que la vida social està impregnada de llengua castellana i cultura espanyola, ja que els nens i nenes veuen canals de televisió en castellà, juguen en consoles en castellà i molts es comuniquen també en castellà per correu, WhatsApp, etcètera. Troben, sovint, el castellà més quotidià. Només cal passejar-se pel carrer o agafar qualsevol

transport públic per percebre la utilització indistinta de les llengües.

I no obstant, malgrat la tossuderia de la realitat, determinats periodistes, acadèmics, tertulians i polítics han fet declaracions culpant el professorat i les escoles de tot el que està passant a Catalunya. L'acusació és greu: que durant molts anys l'escola catalana s'ha dedicat a enlletir el patriotisme, el pensament únic català i la supremacia d'una llengua... I que això és així perquè el professorat milita en partits polítics independentistes.

AIXÒ RESULTA una desmesura que només s'entén si recordem la frase en seu parlamentària d'un ministre del Partit Popular: «El nostre interès és espanyolitzar els alumnes catalans». I això, ¿no representa potser una intenció ideològica? Per desgràcia, molta gent creu que la teoria de la militància és certa. A tot això, des dels neoconservadors de **Bush**, se n'hi diu la postveritat, pel que sembla només s'ha de repetir una mentida fins a l'avorriment per aconseguir que es consolidi. En aquesta època, és el pa de cada dia.

Suposo que l'acusació d'adoctrinament sorgeix arran de la política d'immersió lingüística que es va

NUALART

iniciar l'any 1983, després dels 40 anys de foscor de la dictadura, i que malgrat haver patit diverses modificacions al final ha aconseguit un èxit ben evident: ciutadans bilingües.

En altres països hi ha projectes similars amb les llengües autòctones i l'anglès. La immersió sempre ha sigut poc polèmica, molt poques famílies han presentat queixes per això, però el que és una evidència és que els nostres nens i nenes es poden expressar en català i en castellà. Si s'ha de revisar des d'un punt de vista tecnicopedagògic, que sigui per perfeccionar el model. L'acusació de la militància del professorat en les tesis independentistes és simplement absurda. I comporta un perill, la temptació de depurar un col·lectiu (com al seu dia va fer la dictadura amb els mestres republicans).

El col·lectiu del professorat, sigui millor o pitjor, ha anat fent la seva feina, tant els que tenen com a materna la llengua catalana, com els de llengua castellana, que són moltíssims. Però sempre ha imperat el respecte a totes les llengües i a totes les cultures –i sobretot a la castellana, no a l'espanyolisme–, de les quals és impossible no tenir interioritzades moltes pautes culturals. I benvinguda sigui la cultura que amplia el coneixement i incrementa el patrimoni personal i social.

PER UN ALTRE costat hi ha denúncies d'un partit polític concret que ha fet bandera de la seva oposició –gairebé una patologia– a la política lingüística i d'immersió, amb acusacions d'adoctrinament també pels llibres de text basades en un informe anònim (*Adoctrinament ideològic partidista en els llibres de text de Catalunya*). I no obstant, els invitariem a fer el mateix exercici dels llibres de text que s'utilitzen a les escoles de la resta de l'Estat.

No es pot confondre cultura amb adoctrinament. La majoria del professorat, durant molts anys, ha treballat les dues llengües, ha desenvolupat valors de democràcia i solidaritat, cultura pròpia i pròxima, i no es mereix aquesta acusació, no té la culpa del que està passant.

Per favor, apuntem una mica més amunt en el sistema. ≡

Catedràtic de Pedagogia de la Universitat de Barcelona.